

EL PROGRAMA

Publicació del Comitè Comarcal Federalista del Baix Empordà. - Surt es diumenges

Tercera Epoca

Sant Feliu de Guixols, 30 juliol 1933

Núm. 114

FESTA MAJOR

La sortida d'aquesta edició coincidirà amb les vigílies de la Festa Major de Sant Feliu.

Les festes d'aquest any a la nostra ciutat presenten el mateix to monorítmic de sempre. Tot l'esplai convergeix a una finalitat global, si podem dir-ne, en concret, finalitat: la cursa de la dansa. La joventut no té cap més alicient que distreure's en els balls.

En aquests dies que, per tradició, corresponen a la festa gran d'un poble, és quan pot palesar-se amb signes més evidents la decadència de la ciutat.

La influència que exerceix la cultura en l'esperit del poble és cosa inconjugal en el que fa esment a Sant Feliu.

La vegetativa vida material que sofreix, per causes que tenim, dissortadament, ben precises, porta una mena d'embòlia en el curs de les seves activitats espirituals.

L'actual afany dels qui regenten l'administració comunal resta enfocat a una primària preocupació. La de curar del malestar, del neguit que senten els que reben els efectes depresionadors de la crisi econòmica que s'esten, com el pauperisme, per les artèries vitals de la ciutat.

Sant Feliu passa un moment precari difícil de normalitzar. Ja no és solament l'estrall que de manera general produeix la crisi del món. A la nostra ciutat hi gravita una causa complementària que fa devenir quasi endèmica la malaltia de l'atur.

Existeix un cens d'obriers procedents de les grans fàbriques locals que s'han tancat indefinidament, la major part d'ells homes d'edat avançada, qual cens difícilment tindrà rectificació perquè l'acomiadament dels obrers al·ludits s'ha fet en virtut de la desaparició de les activitats de les cases esmentades.

El nucli de fàbriques seculares, aquelles poderoses firmes que representaven el suport principal de la indústria local és, precisament, el que, per diverses circumstàncies que no ens cal comentar ara, ha fomentat amb un màxim grau el percentatge d'obriers en atur, amb el signe greu de que no ofereix cap esperança de retorn a la normalitat per tractar-se de tancaments definitius, els orígens i motius dels quals excedeixen de l'abast contingencial d'una crisi.

Es un desplaçament de negocis, és una desviació del corrent vital, ço que sofreix Sant Feliu. I el desequilibri que aquest fet produeix, difícilment podrà neutralitzar-se.

Assistim, conseqüentment, a una plena decadència material de la ciutat. L'amputació soferta en els seus òrgans productors fa que aquesta decadència prengui un estat crònic. En vigor la crisi, o solucionada, sempre restarà l'activitat local mancada dels elements de vida que alimentaven abans el seu ritme creador, volem dir d'aquelles cases pairals de la indústria, que no ens cal anomenar en detall, que foren en altre temps representació eloqüent de la potència suro-tapera de la comarca i que, en aquests anys, han tancat les portes, acomiadant per sempre a llurs obrers, bastants dels quals feia 20, 30 i 40 anys que prestaven els serveis professionals en les fàbriques al·ludides.

Aquesta perspectiva deficitària és la que ofereix el panorama de la vida industrial guixolenc.

Sota el pes d'aquest llast, que va prenent caràcter d'endèmia, es neguiteja la ciutat a l'hora actual. Les festes d'ara velaran per uns dies la preocupació del seu estat real, però després sortirà novament a la superfície el ròssec anormal, l'angoixa pels seus efectes, l'obligat imperatiu de cercar solucions parcials al problema tràgic en que es debat la població en aquest aspecte comentat.

Un organisme paupèrrim, conturbat per la desesperança, no és apte per a crear eufòries a l'esperit, per a elevar-lo a les potències de la vida immaterial.

Tal és el cas de Sant Feliu en la realitat present.

Fantasies d'estiu

Una nebulosa tàctica política s'inicia en alguns periòdics barcelonins afectes al P. C. R.

La tàctica consisteix en intentar la creació d'una atmosfera de desprestigi contra l'E. R. de C.

El torn actual correspon a fer creure que existeix una mena de pacte entre la Lliga i l'E. R. per a repartir-se el profit d'unes futures eleccions.

Es recolza l'insidia en un punt que sembla volen fer-lo apareixer com a inevitable.

Es el següent: L'Esquerra tem perdre la confiança dels electors. La Lliga pot assolir la majoria dels sufragis, però no vol carregar-ne la responsabilitat. Uns i altres es troben espaordits per l'aferrissada empenta que la *sang nova* del Catalanisme Republicà ha injertat en la política de Catalunya. El moment és seu. Ells són la representació de les forces solvents i documentades. Empren ells els mètodes moderns i posseeixen els homes nous. Són els únics que viuen en contacte amb l'espiritualitat europea.

Els demés palesen la seva buidor i la seva insolvència com a elements que surten de la vella política.

El recolze seria afortunat si no fos obra d'una malícia excessivament imaginativa.

La realitat és una altra.

No volem profunditzar en els interiors de l'escena política barcelonina. Com a comarcans ens interessa més la vida i l'acció que vibra en els pobles.

I en els nostres pobles, fa riure de debò la tàctica *hurtadista*.

Les lluites polítiques de tots i cada u dels pobles de Catalunya es concentren justament en una matisació coherent que no dóna pas a cap mal entenès ni confusió.

Les nostres comarques, avui com abans, senten l'imperatiu dels ideals de llibertat i les fórmules de l'avenc, i a ell sacrifiquen i cristal·litzen llur esforç i llur voluntat.

Sapigut això com a signe elemental, no dóna un to d'enginy dubtós, d'espatotxi de fira el voler fer creure que hi pot haver una possibilitat d'a-

cord, ni tan sols una treva més o menys formulària, entre els dos sentiments antagònics, arreladament, substancialment dispars que es debaten en tots els pobles catalans sense excepció?

La Lliga, com a entitat política i com a caracterització d'una tendència estàtica i regressiva, és, a Catalunya, el front organitzat de dreta. No sols per l'astúcia, més també per la penetració cordial dels seus homes, ha establert un aglutinant poderós en el que s'hi ha sumat tota la mobilització general de la reacció, en les seves formes protèiques i adventícies.

L'Església, després de la reducció que es troba sotmesa als legals i naturals furs públics, fomenta l'ofensiva que contra l'esperit liberal exerceix la Lliga.

Avui dia, la conjunció d'interessos que es troben lesionats per les transformacions i reformes que s'operen a l'Estat republicà, formen un reducte amurallat contra el qual haurà de lluitar amb més braó que mai la consciència avançada.

La Lliga ha pres la direcció de l'ofensiva i pot dir-se que és el comú denominador de totes les forces reaccionàries de Catalunya.

Aquest fet innegable, ben palès, la realitat del qual es viu en totes les comarques catalanes, sembla que el desconeixen o volen oblidar els barcelonins del Catalanisme republicà.

No és estrany, però, un semblant oblid. Mal conseller és el despit, l'obra del despit és l'actual *pose* dels periòdics administrats per l'A. C. R.

Si entre els seus membres no hi predominés el propietari rural, potser el caràcter de la campanya no hauria pres la significació que comentem.

L'interès de l'E. R. de C. per a resoldre el secular conflicte del camp català; la tossuderia de voler canalitzar en normes legals i justes el desgavell rabassaire, és cosa que, per humana i justiciera que sigui, no es poden empassar els propietaris del camp.

Els interessos davant de tot. I res més que interessos compromesos són els que entren en aquest joc d'inflament de les fantasies d'estiu que ens ocupen. — F.

Banc Urquijo Català

Domicili Social: BARCELONA / Pelai, 42

Delegació
de
Sant Feliu de Guixols

COMPRA - VENDA DE VALORS
CUSTODIA DE VALORS
NEGOCIACIÓ DE CUPONS
COMPTES CORRENTS AMB PESSETES
I MONEDA EXTRANJERA
I TOTA CLASSE DE OPERACIONS
BANCARIES

Taxis Villosa

Fermí Galàn (ex Creu) 17, Tel. 80
Sant Feliu de Guixols

TRANSPORTS I AUTOS DE LLOGUER

DOMENEC OLIVER

Servei de carga i encàrrecs entre Palafrugell, Palamós i Barcelona

Servei entre Palamós i Caldes de Malavella i de Palamós a Sant Feliu de Guixols i viceversa

PALAMOS

BARCELONA

Passatge Doctor Robert, 2 i 4. Tel. 46 * Princesa, 11, Tel. 19844.-Urgell, 25, Tel. 35914

Demaneu sempre

les excel·lents gasoses

BATET

◆ Les gasoses BATET són fabricades únicament amb sucre

CRONIQUE DEL TEMPS

Wells i la reconstrucció del món

H. G. Wells, l'imaginatiu pensador anglès ha dedicat, com molts altres escriptors i intel·lectuals europeus, els seus esforços per a orientar l'esperit vers una nova modalitat de l'actual estat de coses.

Les seves orientacions les sintetitza en una fórmula que, per creure-la d'interès, encara que sigui a títol d'informació, transcrivim en aquestes línies.

Diu Wells:

«La major part de la humanitat viu en una constant angoixa i privació, entremig d'una abundància fins avui inconeeguda i amb perills i temences, quan deurien regnar l'ordre i la seguretat.

A mesura que la consciència d'un semblant estat es propaga a través el món, la impaciència i la revolta creixen i la lluita revolucionària, la lluita per a una millor organització, devé cada dia més aguda.

De qualsevulla part que esguardem, dorm palesa el mateix desordre i el mateix maldespesar de forces. El desig de crear un nou món és universal, però els mètodes emprats per a arribar-hi són generalment locals, tocats de sectarisme, imbuïts d'esperit partidista, i confusos.

Les forces protestàries i reconstructoras són formidables en llur conjunt, però resten neutralitzades entre si i, per tant, es deixen batre, separadament, per les forces de reacció. Fins semblen tammateix incapaces d'oposar-se a la sorda proximitat d'una nova guerra a Europa.

No sols es desconeixen, obstinadament, entre elles, sinó que es desconeixen elles mateixes. Si poguéssim acoblar-les, sense fer-ne, però, una unitat organitzada, simplement una intel·ligència amb vistes a una cooperació mundial per a un objectiu clarament definit, podríem creure a l'Any I del nou món.

Crec que el primer gest susceptible de realitzar aquesta fusió creadora hauria d'ésser la declaració pública dels objectius sobre els quals, tots els homes que posseeixen, en el món enter, un esperit liberal i socialment constructiu, poguessin posar-se d'acord. Sense una explícita declaració d'aquest ordre, mai una acció revolucionària podrà ésser constructivament revolucionària. Pel contrari, degenerarà en una destrucció salvatge que llançarà del costat de la repressió contingents de partidaris eventuals. I l'auba del nou món no sorgirà pas.

Permeteu-me, de moment, exposar la meva creença del que haurien d'ésser

ser els objectius comuns d'un moviment internacional progressiu:

1.er — Utilitzar els avenços científics i els recursos efectius i potencials del món que en resultin, per a assegurar un equitatiu repartiment de la prosperitat i fer la vida millor a tota l'espècie humana. Aquesta necessitat implica:

A. — El reemplaçament progressiu de la producció destinada a les necessitats privades per la producció per a la col·lectivitat, tot això fet amb el recolze d'una direcció competent per a organitzar tan ràpidament com sigui possible, una obra col·lectiva.

B. — L'establiment d'un sistema monetari i d'un sistema de crèdit mundial que assegurí l'estabilitat efectiva del poder de compra del diner guanyat per l'obrer, i que salvaguardarà la comunitat del risc de l'augmentació i de la permanència de les deutes.

C. — L'organització d'una pau mundial per a posar fi a la guerra, assegurar la desaparició dels armaments, la supressió completa de les fàbriques d'armes privades i l'abrogació progressiva de la sobirania nacional a favor d'un control internacional.

D. — La modernització de l'educació en el món enter, a fi de que cada ésser humà assolís els coneixements i les idees requerits, la disciplina necessària per a cooperar amb consciència, voluntat i competència, a la comunitat humana.

E. — L'establiment i la salvaguardia de la llibertat de paraula, de la llibertat de premsa i el dret de circular lliurement en tot el món.»

REALITATS PUNYENTS

Vivim uns moments decisius. Cada dia, a cada moment, la complexitat del problema social es fa més densa. Van succeint-se, ininterrompudament, en la vida col·lectiva, nous fenòmens, diversitats que concreten i convergeixen en sentit, però que en forma tenen aspectes especials, i a cada presentació d'aquests intempestius estats de coses, tot l'edifici social trontolla talment com si pels fonaments de la seva contextura s'hi barallessin unes corrents subterrànies, precursoras del terratrèmol definitiu.

Altres vegades, en la història, s'han presentat cassos fins a cert punt anàlegs al que actualment vivim. En el segle XVIII, la mateixa revolució francesa, podríem assenyalar-la quasi com a paral·lela a la solució-revolució que actualment s'està gestant arreu del món. En 1917, quan la revo-

lució russa, el fenòmen sintètic era el mateix que el de 1793. I en 1931, quan la paròdia de revolució mal feta per nosaltres, també el fenòmen tenia un punt inicial en que concordava amb les dues gestes formidables que tant representen en la història per la vida col·lectiva del futur.

Recordem aquella frase cèlebre de Maria Antonieta quan el poble famèlic interrompé la seva festa: «Si no tenen pa, que mengin coca!». Frase justa, clavada, en el sentit de presentar la contextura inhumana d'un règim; sentència inconscientment filosòfica i que va convertir-se en sentència de mort pel règim i pels seus regents. Deseuguada les armes signaren la revolta. Quan a Rússia el poble patia gana, així que algú reclamava el dret a viure, ja sabia que la terrible presó de Pere i Pau o les estepes de la Sibèria devien ésser la única resposta que com a ressó (ressó tràgic de cadenes) podia contestar al seu clam. «Si no tenen pa, porteu-los a Sibèria!» Era aquest el lema que la justícia de la idolatria tzarista prengué per ariola, i la resposta de la necessitat revolucionària ja la tenim al davant: la dictadura proletària. Quan pels fets del Marroc les mares espanyoles organitzaven aquelles impressionants manifestacions protestatàries pel bàrbar assassinat que en terres africanes es perpetrava contra la joventut, aquell rei únic, canalla i criminal, (a més era cornut. Recordem aquella sàtira: «El duque de Miranda ya no monta a la victoria») els plors de tantes mares endolades responia (quan el transport de ferits) que la carn de gallina resultava cara. Però aquí no foren les armes que portaren la revolta, sinó que el canvi de règim portat en mig d'un empatx de legalisme vingué amorosit per un sentimentalisme fals que ja comença a resultar funest. I avui dia tenim una República migrada, que viu sota el bloqueig incessant de tot l'element socialment poderós, boicotejada per tota mena d'interessos injustament respectats, befada arreu del món a compte de la prole de paràsits amb sotana.

Els tres exemples exposats tenen un punt de convergència. El de que la revolució vingué per sí sola, portada i menada per la força motriu de la necessitat. A aquest fenòmen, la terapèutica dels sociòlegs i polítics hi han donat tres solucions. Primera, el trencament del feudalisme i la implantació dels drets de l'home. Segona, la abolició de la poli-classe i l'erecció del sistema de classe única. I al costat d'aquestes dues magnès solucions fonamentals, la tercera (la nostra) hi juga un paper d'estrassa. Però no hi fa res. Anotem el nostre fet. La tercera solució significa, en resum de

comptes, l'erecció de l'obrerisme en dirigent de la política i la super-erecció de la resistència reaccionària convertida en potència, que per damunt de la política, dels dirigents i dels obreristes hi forma un nou Estat. Nosaltres no hem fet la revolució política ni de classe, sinó la revolució de la paradoxa. Ja veurem el resultat.

En sentit general vivim encara en idèntica forma que en el segle XVIII. Mana, impera, absolutista, la raó de la plutocràcia, i aquesta és tan inconscient que ella mateixa es menja les cames talment com hi ha qui diu que fan els pops.

Aquesta raó tan poderosa de la plutocràcia (si mirem a fons ens farà riure el seu poder) segueix una trajectòria totalment contrària als seus propis interessos. La devallada fatal de la revolució clourà aquest Via-Crucis que passa i fa passar als pàries anònims.

Per un sentiment egoista, obcecat, els governs es declararen mudament la Guerra Duanera, i fins ara que han vist com i de quina manera han mermat i segueixen rinosos els seus interessos, no s'han donat compte de que la casa s'ensorrava. Els anglesos llancen la taula salvadora en forma de la famosa Conferència Econòmica de Londres. Però la fusta no pot surar i va a fons. El vaixell social segueix en naufragi.

Quan vindrà l'ona de la liquidació total?

HECTOR PUIG I BUSSOT.

Les vacances escolars d'estiu

Recollint l'estat de nerviositat creat artificialment pels elements confessionals de Guixols, *L'Onada* publica en el darrer número un reportatge que un dels seus redactors ha tingut amb el President del C. L. de Primera Ensenyança el nostre amic Francesc Campà.

Amb l'interès de restablir les coses al seu just terme, volem traslladar a aquestes planes el text de l'esmentat reportatge.

* * *

«— El diumenge dia 2 de Juliol— segueix Campà— ens foren presentades dues denúncies pel mancament comès per les esmentades Escoles. Pel que fa al Consell Local, la seva única missió era traslladar-la al Provincial. Però, ara bé; enterat el Director del Col·legi de St. Josep de la existència de les dites denúncies, de les quals podien derivar-se determinades penalitats, vingué a trobar-me queixant-se que no se'ls permetés guardar els alumnes i continuar les

classes, ja que, en aquest cas, aquells havien de passar massa temps al carrer, abocats a múltiples i evidents perills.

—I quina fou la vostra resposta?
—Molt ràpida i concreta: No tenim cap inconvenient a que procurin evitar que els seus alumnes hagin de córrer pels carrers. Poden guardar-los al seu Col·legi, però amb caràcter de Guarderia; poden portar-los a fer excursions a mar, a bosc, allà on vulguin. El que ja saben que no els és permès, és donar classes durant el temps que hom té assenyalat per a vacances.

—I per què, doncs, si l'únic desig dels dirigents de les Escoles Confessionals era evitar que els seus deixebles corressin els perills del carrer, no s'acollien a aquesta facilitat que els era brindada?

—Es més. El director al·ludit observà que si almenys se'ls permetés donar unes conferències de caràcter purament cultural, per tal de fer més agradable l'estada dels alumnes al Col·legi, potser aleshores podrien decidir quelcom. Jo—afegeix Campà—naturalment, no podia pas donar una tal autorització, ja que no era pas de la meua incumbència. Però vaig dir-li: Vostès presentin una sol·licitud escrita, en aquest sentit, i pot estar segur de que l'Ajuntament, de la seva banda, la recolzarà amb interès i procurarà que els sigui contestada favorablement. Davant d'aquestes manifestacions meves, semblà que el director del Col·legi de Sant Josep s'acomiadava ben disposat a seguir aquest camí, ja que pogué constatar, d'una manera ben clara, la nostra bona disposició per a que els fos atorgat allò que pretenien. Unes hores més tard, però, tornava a dir-me que no els interessava. I res més: el matí del dia 3 de Juliol acomiadaven els seus alumnes.

Qui ha estat, doncs, es pregunta el repòrter, que ha llançat als perills del carrer, als infants que fins ahir assistien a les Escoles Confessionals de Guixols?»

JAN

El doctor Càrceles

Ha mort aquest venerable lluitador de les idees federalistes. Pertanyia a la falange d'herois que en la primera República es distingiren exposant la vida en hol·locauste de la idea.

Ens associem al dol que sofreix la comunitat federalista per la pèrdua del noble propagandista.

Rossell i Vilar

Un altre militant actiu del republicanisme català que ha traspassat.

Les nostres fileres passen per una fatal tongada. Ahir Palacín, avui Rossell i Vilar, abans Quintana...

Rossell i Vilar era diputat del Parlament català. El seu nom havia estat assenyalat per una Direcció General tècnica. Era una ànima fervorosa, racionalment catalana.

A l'hora de la caiguda definitiva, quan les passions han d'emmudir, es fa justícia, la merescuda justícia als homes.

Fusteria Mecànica de JOSEP JUBERT

GARCIA HERNANDEZ, 21 i 25 — SANT JOAN DE PALAMÓS

Tancat

Obert

Especialitat
en la
construcció de
seients propis
per a bars
i restaurants

Preus
reduïts

Tancat

Obert

Els mateixos diaris—i no escrits en llengua estrangera—que quan el nom de Rossell i Vilar sonava per ocupar càrrecs de responsabilitat, insinuaven mofetes que el favor entrava en el joc, i al·ludien a mediocritats i parcialismes, són els que avui ponderen les excel·lents qualitats, la integritat i la capacitat d'aquest noble patriota desaparegut.

Un consol els hi resta, però. El de dir que aquest home, tot cor, tot vocació, palesava certa fredor i cert desdeny per a les actuacions esquerres.

Les nostres sinceres condolences a la família de Rossell i Vilar.

XI Concurs Nacional d'Història de Catalunya

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, reprenent el costum establert abans de l'any 1923, i amb el desig de cooperar a la celebració del Centenari de la Renaixença Catalana, convoca un concurs entre les escoles d'ensenyament primari per tal de premiar aquelles que demostrin un millor resultat en l'ensenyament de la Història amb aplicació especial a la Història de Catalunya i d'acord amb els moderns avenços pedagògics. El concurs es regirà per les següents

B A S E S

I. Les escoles que vulguin prendre part en aquest concurs s'hauran d'inscriure, per tot el mes de gener de 1934, a les oficines de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Arcs, 1, principal. A la demanda d'inscripció hauran d'acompanyar nota del nombre d'alumnes que tenen matriculats, i, en el cas de tractar-se d'escoles graduades, dels graus en que aquells estan distribuïts.

II. Es nomenarà un Jurat que començarà a funcionar així que s'hagi complert el terme de la inscripció i que emetrà el seu veredictes dintre la primera quinzena de juny de l'any 1934.

III. El Jurat complirà la seva missió visitant les escoles inscrites tants cops com cregui necessari, però d'una manera obligada al començament i a l'acabament del terme assenyalat per a la celebració del concurs.

En les visites del Jurat, l'Escola actuarà amb tota llibertat, funcionant

d'una manera normal i oferint als visitants totes les proves i demostracions que estimi convenientes perquè aquests puguin judicar el seu treball.

IV. El Jurat, per a qualificar, prendrà en consideració:

a) Els resultats obtinguts en ordre a la formació dels alumnes, com a preparació per a una sòlida iniciació a la Història.

b) L'aplicació dels mètodes moderns en l'ensenyament de la Història.

INFORMACIÓ COMARCAL

La Bisbal

De Sanitat.—Segons ens comunica el subdelegat de Sanitat del Partit el doctor don Marcel Ralló, l'estat sanitari de nostra població és excel·lent, com poques vegades s'havia registrat. a la vegada que ens prega fem constar des d'aquestes columnes que són infundats tots els rumors propalats aquests dies sobre l'aparició d'algun cas de malaltia infecciosa.

Es amb una gran satisfacció que donem compliment al prec del senyor Ralló, doncs així resta desvirtuat un rumor que de divulgar-se podia ésser de funestes conseqüències per a la nostra població i més acostant-se la tradicional festa major.

Conferència àcrata.—Dissabte passat a la nit tingué lloc al Saló Avellí una conferència organitzada pel Sindicat Unic local, a càrrec d'un propagandista de la C. N. T. Acudiren a escoltar el conferenciant unes 60 persones.

A la mateixa nit actuava una companyia dramàtica al Teatre Olympia, i molta joventut es traslladà a Palafrugell per trobar-se la població veïna en plena festa major.

De la propera festa major.—Per excés d'original en el passat número no poguérem registrar l'acord de la reunió general de socis efectius de l'Ateneu d'aixecar un envelat al carrer d'Agustí Font, per a celebrar-hi els festeigs dels tres dies de festa major d'enguany. Aquest s'ha encarregat a la casa Francesc Torras, la qual vé demostrant una singular competència en aquest ram. Les llotges de l'envelat valdran 15 pessetes, les quals poden encarregar-se ja des d'ara al cobrador

c) La manera com aquest ensenyament és articulat a l'obra total que l'escola realitza.

V. S'adjudicaran un premi de 2.000 pessetes, un altre de 1.500, dos de 1.000 i quatre de 500, a cada un dels quals acompanyarà un Títol o Diploma d'Honor.

En el cas que l'escola premiada sigui unitària el premi s'entendrà adjudicat al mestre.

En el cas que sigui una escola graduada s'entendrà adjudicat a la Institució, perquè aquesta el distribueixi entre els mestres tal com estimi just i convenient.

VI. El repartiment de premis s'efectuarà públicament en la data que al seu temps s'assenyalarà.

Barcelona, 1.er de maig de 1933.

VANA ILUSION

Los gritos estridentes, repletos de alegría de la ciudad, ahogan los gemidos angustiados en que está envuelta la urbe, que vive en ensueños con delirios de grandeza... y confiada...

ROMULO SUREDA

San Feliu de Guíxols, 18-7-33

de la Societat. A fi de que tots els senyors socis contribueixin a les quantioses despeses de la festa, s'ha fixat la quota obligatòria de 5 pessetes per família, la qual els donarà dret a tots els festeigs.

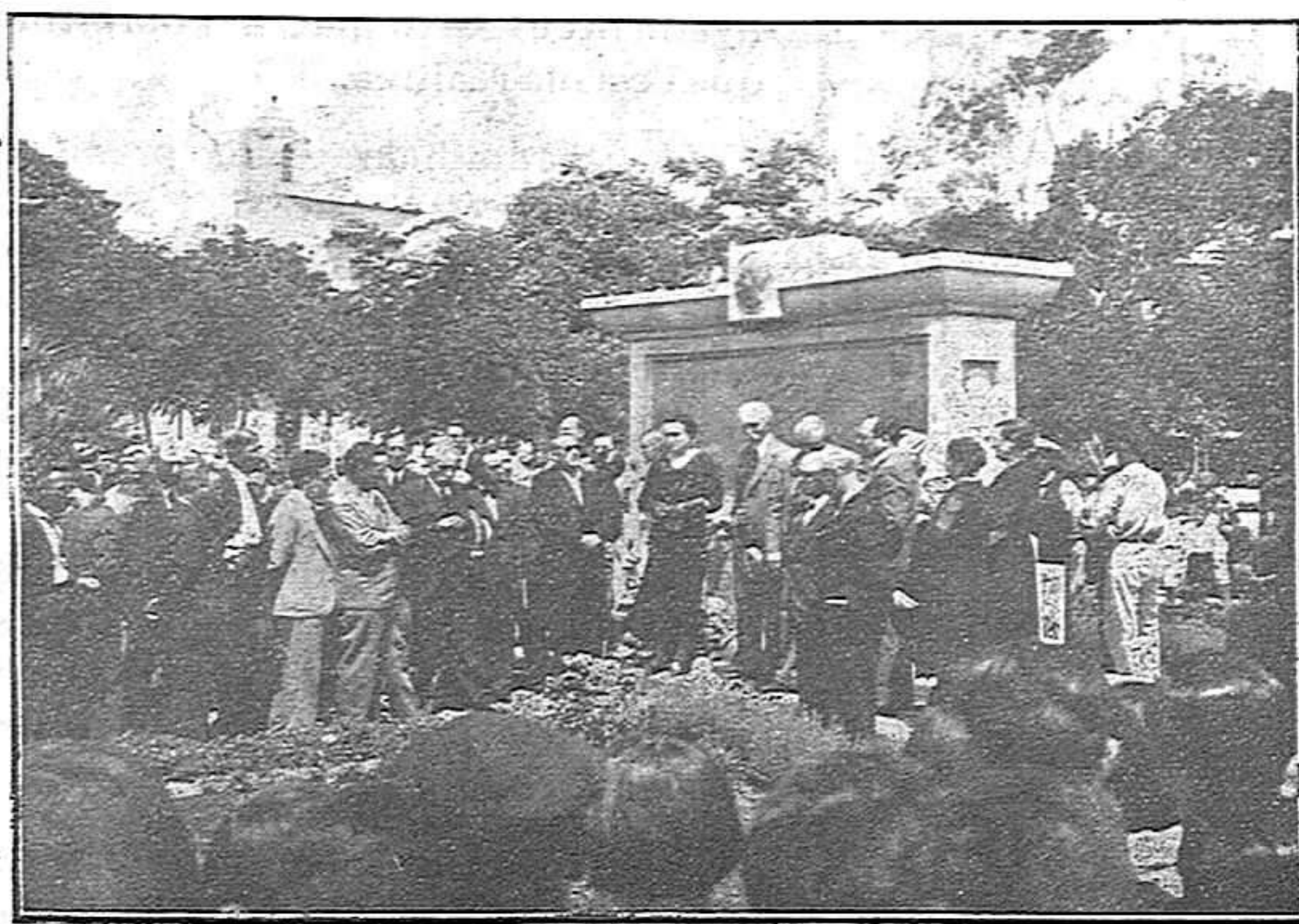
També la societat «Escut Emporità» montarà un superb envelat en les mateixes condicions de l'any passat. Es diu que demés dels balls de nit hi tindran lloc altres festivals extraordinaris.

Escorcoll.—Complint ordres del senyor governador de Girona, dimarts passat fou practicat un escorcoll per la guàrdia civil en el local que ocupa el Sindicat Unic d'oficis varis situat al carrer de Girona.

Segons ens informen, aquesta mesura de policia fou general a Espanya en totes les Associacions d'extrema esquerra i d'extrema dreta, ambdues confabulades en un moviment encaminat només que a entrebancar la bona marxa de la República.

Fins quan ha de durar això?

De teatre.—La gran companyia dramàtica de Pepeta Fornés donà la setmana passada dues representacions al Teatre Olympia. Divendres posà en escena «La Corona d'Espines» i dissabte, «D'aquesta aigua no en beuré». Feia qui sap el temps que no havíem vist un conjunt escènic tan perfecte com el que acabdilla Pepeta Fornés. Les dues obres esmentades les jugaren tots els intèrprets de faisó tan meravellosa, que no sabérem distingir qui era el primer actor ni la primera actriu. La companyia de Pepeta Fornés, per nosaltres té mèrits suficients per a que la Generalitat la subvencionés per a actuar permanentment en un Teatre Nacional Català.

Guixols - Monument al gran Garreta

Acte de l'inauguració

Guixols - Sota Sant Elm

St. Feliu de Guixols

Festa Major de Sant Feliu. — Programa de les festes durant els dies 1, 2, 3, 4, 5 i 6.

Casino «La Constància»: Pels dies 1, 2, 3 i 4 té contractada la gloriosa cobla La Principal de La Bisbal pels balls de l'envelat, concerts i sardanes.

Pels mateixos dies alternaran les cobles La Principal de Palafrugell i Girona, per a donar audicions de sardanes davant el seu local.

Els dies 5 i 6 curarà dels balls a l'envelat, la cobla-orquestra La Principal de Cassà.

Casal Llevantí: Durant els dies de festa es celebraran balls de saló amenitzats pel Jazz Dazling i es tocaran sardanes davant el local per la celebrada cobla Barcelona, amb el solista Coll com a director.

Casino «El Guixolense»: En els 4 dies de festa es celebraran balls de gala en el saló, i davant l'estatge la cobla Barcelona Albert Martí hi tocarà tarda i nit sel'lectes audicions de sardanes.

Casal dels Esports: En aquests dies de Festa Major es donaran importants partits de fútbol entre el titular i «L'Apolo» de Badalona.

C. E. M. i M.: Exposició de pintures, aquarel·les i dibuixos, de l'artista guixolenc Ramon Matas Arxer. Estarà oberta des del primer fins el dia 10. L'entrada serà pública.

Casino «El Guixolense». — Amb un artístic programa dona a conèixer aquest Casino local les vetllades i festes que celebrarà durant la temporada d'estiu, fins el 10 de setembre.

A subratllar d'aquest programa, una sel'lecta vetllada benèfica, amb la cooperació de l'eminent compositor, hoste actual de Sant Feliu, Will Eisenmann i la celebrada cantatriu Eva Westhall, que tindrà efecte el dia 24 d'Agost; un campionat local de Pingpong per a el dia 28, i un ball dit del «Clavell vermell», a profit dels establiments benèfics locals Asil Surís, Hospital i Creu Roja.

Ens plau esmentar, rubricant-ho amb un comentari satisfactori, l'organització de les dues vetllades benèfiques, cosa que no és molt habitual en aquest gènere de festes.

C. E. M. i M. — En l'assemblea general de socis tinguda el dia 21 foren elegits president i tresorer d'aquesta societat esportiva local els entusiastes

joves i bons amics Joan Maura i Lluís Xifró. Donem l'enhorabona als elegits.

El butlletí d'aquesta entitat corresponent a l'Agost ha sortit amb caràcter extraordinari per escaure's la Festa Major de la ciutat.

Ha sortit amb volum multiplicat, tirat a dues tintes i amb profusió de gravats i text dedicats a la diada.

Es ben digne d'aplaudiment l'esforç que realitzen els abnegats joves directors del C. E. M. i M.

Qualificacions excepcionals. — De tal poden considerar-se les que ha assolit a la Universitat de Barcelona la senyoreta guixolenc Glòria Miranda Vidal en el segon curs de la seva carrera de Farmàcia.

Recent encara el triomf brillantíssim que el seu germà Joan aconseguí en aferrissada lluita amb motiu d'obtenir el títol de metge, la senyoreta Miranda, en uns examens severs, de difícil trajectòria, s'emporta norresmenys que una Matrícula d'Honor a cada assignatura, admirable record que pot justament vanagloriar a l'excelsa universitària i que, àdhuc, ha d'omplir de legítim i noble orgull als seus pares, els nostres particulars i distingits amics Simó Miranda i Rosa Vidal, ben coneguts a Guixols per llur representació social.

Es amb cordial joia que donem esment d'aquest triomf, per recaure en una senyoreta guixolenc i per tractar-se d'un merescut premi a la voluntat, a la capacitat i a l'amor a l'estudi de l'al·ludida universitària.

Sessió de l'Ajuntament del dia 19 del corrent. — Valls i Campà.

S'aprova l'acta anterior.

Es llegida una lletra del director de l'Escola d'Arts i Oficis, senyor Benet Albertí, assabentant al Consistori l'obertura de l'exposició anual de dibuixos als baixos de l'Escola municipal, durant els dies 1 al 5 d'Agost pròxim.

Es llegit també un comunicat de la Comissaria de la Generalitat a Girona, demanant sigui reformat el projecte i pressupost de les obres de cobriment de la Riera del Monestir.

Es dona compte del resultat del anàlisi sobre 4 mostres de llet, 3 de les quals resulten de densitat normal i l'altra presentada pel lleter de Llagostera, en Salvador Cullell, amb densitat deficient, per quin motiu li és imposada una penyora de 10 pts.

Vista la instància del guàrdia urbà

en Llorenç Sabater, demanant la jubilació, s'acorda concedir el que demana, amb les 4/5 parts del sou.

A proposta del conseller Campà, s'acorda cubrir aquesta vacant amb caràcter interí, essent nomenat en Benet Basart i Oliveras.

S'aproven instàncies de Pere Clavaguera i Joan Alsina per a efectuar obres, i Cañellas i altres firmants, per a deixar dos dies més l'envelat aixecat pel Casino «La Constància», devent però, pagar els arbitris corresponents.

S'acorda demanar al senyor F. Tornabells, en representació d'«Inmuebles Guixolenses, S. A.», que presenti el croquis de la instal·lació de calefacció que projecten a la sala del «Casal Llevantí» a fi d'informar la instància presentada.

Passa a informe una instància dels senyors Cruz Germans, demanant permís per a col·locar un albelló.

Es faculta al president per a que encarregui un trajo pel nou guàrdia urbà.

S'aixeca la sessió a un quart d'onze de la nit.

Sessió de l'Ajuntament del dia 26 Juliol. — Valls, Campà i Bonal.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Passa a informe, la relació dels Comptes de Caixa del 2.º trimestre, que presenta el Dipositari de cabals senyor Palol.

Es llegida una comunicació del senyor Bordàs, professor de l'escola d'arts i oficis, assabentant l'inauguració de l'Exposició dels treballs dels seus alumnes pel dia 1.º d'Agost i invitant a la Comissió gestora per a visitar-la.

Són aprovats comptes i notes de jornals per 10.491'43.

Estudiat degudament l'acord de la Comissió de la Generalitat de Girona, pel qual fou retornat l'expedient de realització de les obres de cobriment de la riera del Monestir, s'acorda constituir una Junta de veïns per a que esculleixi una de les dues fórmules d'arranjament que proposa el senyor Interventor municipal.

Es concedeix permís a en Josep Batet, fill, per a instal·lar 3 motors i efectuar obres.

Passa a informe, instància d'en Rigobert Palacios, demanant permís per a instal·lar un motor i una màquina geladora.

S'aixeca la sessió, essent 2 quarts d'onze de la nit.

Del complot d'estiu. — Per ordre governativa es va procedir dilluns al tancament del local on està instal·lada la Federació de Sindicats.

Tenint en compte que el complot de referència no ha passat, pel que es veu, d'una nuvolada tormentosa d'estiu, i creient, demés, que el registre previ realitzat en l'esmentat local fou negatiu, hem de suposar que el tancament serà cosa de poca durada.

De l'incendi a la fàbrica Estrada i Carreró. — Els estralls soferts per l'incendi en aquesta fàbrica es van endegant, ocupant-s'hi en els treballs els mateixos obrers de la casa.

Segons sembla, dintre poc, es reprendrà l'activitat normal en els forns i màquines.

Ens plau poguer donar aquestes noves.

La direcció de l'esmentada fàbrica ens encomana fem públic el seu regraciament a tots els que, sense excepció, cooperaren amb decidida voluntat a localitzar el sinistre, evitant que prenguéss proporcions considerables i, potser, un endolament a Sant Feliu.

Colònies escolars. — Sojornen a la nostra ciutat dues colònies escolars procedents d'Olot.

Desitgem els sigui grata la seva estada a la nostra terra.

Cine Mundial. — Consignem de bon grat l'acte altruista que realitza l'empresa d'aquest cine facilitant gratis l'entrada a les sessions de cine del dijous als nois i noies de les colònies escolars que sojornen actualment a la nostra ciutat.

Mereix esmentar-se aquest fet, i ho fem amb tota complaença.

Obituari. — Victima d'una malaltia cruel i després d'una intervenció quirúrgica, morí a Girona i fou enterrada civilment a la nostra ciutat, la senyora Ferrer, filla del nostre amic Norriat Ferrer i vídua de l'infortunat Serriats, la víctima tràgica de l'assassinat de la masia de Sant Benet, de memòria tan trista com imborrable.

Oferim a la disortada família el nostre sincer condol.

Cemim. — L'artista guixolenc R. Matas, afortunat excel·lidor de la plàstica, dominador de la línia, espasarà durant els dies de la festa major una nodrida col·lecció de quadres a l'oli, aquarel·les i dibuixos, que representa un conjunt admirable de la seva labor.

Augurem a aquest artista i al centre expositor un falaguer èxit en aquesta lloable demostració artística.

Destileries BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Unic fabricant de les especialitats:

Gran licor ESTOMACAL BONET i Anís refinat EL TROMPO

Premiat amb Diploma d' Honor i Medalla d' Or en l' Exposició de Paris en 1897. Membre de la Societat de Industrials i Inventors de Paris. Gran Diploma de Honor i Medalla d'Or en l'Exposició de Barcelona de 1912.

Es ven

Botiga
de comestibles
i pesca salada

Acreditada i centrada

RAÓ: A la nostra Administració.

Palamós

La 1.ª Festa a benefici de les Germandats de Palamós «Germanor» i «La Protectora». — D'acord amb els programes i manifestos prèviament distribuïts, el dia 25 de Juliol (Festivitat de St. Jaume) es celebrà la primera Festa a benefici de les entitats nomenades.

Les Juntes Directives, en el manifest llançat al poble, sol·licitaven que tothom contribuís a aquesta 1.ª Festa assistint a tots els actes organitzats; veritablement no veieren els seus desitjos defraudats, ja que si bé en els actes del matí no foren molt concorreguts degut a circumstàncies imprevistes, en canvi una nombrosíssima concurrència invadí el Teatre Carme on, a la nit, es celebrà la vetllada organitzada.

CONFERÈNCIA. Arribaren els conferenciants junt amb el Sr. P. Casademont de Calonge, membre de la Junta de Govern de «La Aliança», siguent rebuts per les Juntes Directives de «Germanor» i «La Protectora» i per la Comissió Organitzadora de l'acte, dirigint-se immediatament al Teatre Carme on a l'hora fixada el President de «Germanor» Sr. Jaume Esteva obrí l'acte i féu la presentació dels oradors Srs. Felip Barjau, Vis-President, Celestí Ventura, Secretari, i Evarist Sabat, President, de la Quinta, que en aquest ordre feren ús de la paraula parlant molt encertadament del que és i significa el mutualisme, encoratjant les Juntes Directives, demostrant la necessitat de que tots els socis contribuïssin a l'obra de les esmentades Juntes, única manera d'assolir la perfecció de les nostres Germandats, fent una crida als que no són encara de les Germandats, assenyalant noves orientacions i en una paraula despertant en els oients l'amor i l'entusiasme vers les nostres Germandats, i el ferm propòsit de treballar activament per elles per a portar-les fins la perfecció que tots hem d'anhelar. Sentim vivament no haver pogut veure en aquest acte una concurrència ben nodrida doncs eren ben profitoses les ensenyances que amb paraula facilíssima, eloqüent i sincera ens donaren els conferenciants.

Immediatament es projectà la pel·lícula informativa de la Quinta «La Aliança» que assolí un èxit insospitat per la seva bona distribució que permet donar-se perfecte compte de la institució esmentada quedant per a projectar-se novament per la nit.

FESTA DE LA FLOR. En el moment i després de tocar unes quantes sardanes la Cobla del Centre Republicà Federal, tingué lloc la Festa de la Flor quedant a càrrec de les gentils

SERVEI D'AUTOS DE LLOGUER

Robert Marañà

Sta. Llúcia, 25 - St. Feliu de Guixols - Tel. 119

ES VENEN 2 COTXES

■ Un ESTUDEBAKER SEDAN
4 portes, en molt bon estat, 6 rodes noves, faros Marxal per

2.500 Ptes.

Un BUICK SEDAN, ha fet 37 mil ktrs, 4 portes, 6 rodes noves, 5-7 places, completament nou per

5.000 Ptes.

Raó: EMILI GROS - Garatge - Carretera de Girona, 4 - PALAMÓS

senyoretas Marina Bonhome, Gràcia i Teresa Cuadrado, Maria Calvet, Maria Duran, Dolors Figueras, Rosita Basart, Enriqueta Cruañas, Teresa Castellví i Antònia Bofill, la recaptació de fons per els nostres malalts que reben socors de les Germandats.

En nom de les Juntes Directiva i Comissió Organitzadora fem constar el més sincer reconeixement vers els oradors que tan desinteressadament volgueren contribuir a l'acte de mutualisme i a les senyoretas que es prestaren a l'humanitari fi de recaptar fons per a les Germandats.

VETLLADA. Tal com hem dit, una nombrosíssima concurrència invadí el Teatre Carme, que demostrà així l'amor que sent per les nostres entitats auxiliadores dels nostres malalts i desvalguts. Segons decidit es projecta novament la pel·lícula informativa de la Quinta La Aliança.

Seguint després el programa, el Jazz-Som-Aquí, el Trio Palamós i elements de l'orquestra del C. R. F. executaren admirablement sota la direcció del mestre Sr. Casas les peces «La Leyenda del Beso» i «El Romeral».

El Chor «El Progrés», dirigit per el Sr. Josep Casanovas canta «Les Flors de Maig» d'en Clavé, demostrant l'avenç que de dia en dia va fent aquest Chor en el que amb tant d'anhel treballen dirigents i choris-tes.

Fou després posada en escena la comèdia en dos actes d'en A. Artís «La llum dels ulls» per l'Agrupació «Amics del Teatre», que progressant sempre va assolint el seu fi. Fou repartida així:

Mariangela, E. Ramos; Ramona, C. Carreras; Oncle Felip, J. Nicolau; Enric, J. Alvarez; Salvi, R. Torrent;

Mossèn Llorenç, N. Deu; Eduard, J. Ros; Andalet, P. Ullastres.

A continuació foren llegides les poesies «El Vestit» i «L'Escut de Catalunya» per el Sr. J. Mateu i el Sr. Ros respectivament, que meresqueren la aprovació dels concurrents.

Els germans Quintana i el Sr. Maspera executaren encertadament les peces «Moment musical» de Schubert i «Dança espanyola» de Strawsinski.

Finalment el Trio Palamós executà admirablement la peça «Dança Húngara» de Brahams.

El públic aplaudí a tots els elements que prengueren part a la vetllada com a prova sincera de la satisfacció que sentí, no dubtant serverà d'aquesta vetllada un molt bon record.

En nom de les Juntes Directives de les Germandats i Comissió Organitzadora fem constar l'agraïment que sentim per tots els elements que prengueren part en aquests actes, no descuidant al Gerent de la Empresa Sr. Ferriol, al taquiller Sr. Marull i a tot el personal del Teatre que treballà desinteressadament.

Una vegada liquidats tots els comptes de despeses s'indicarà el líquid recaptat.

—Se'ns ha assegurat que en el pròxim curs escolar, començarà les seves tasques com a professor de les Escoles nacionals a la nostra vila, l'intel·ligent mestre palamosí, fins ara en actuació a Sta. Cristina d'Aro, nostre bon amic Bonaventura Mir. No cal dir lo que ens alegra aquesta nova, ja que de veure's confirmada el professorat local guanyarà molt amb el concurs del Sr. Mir, i esperem que els fruits de la seva gestió, seran ben aprofitats pels escolars.

Propera conferència. — El dia pri-

mer d'agost, a les 9 i mitja de la nit, tindrà lloc una conferència política social al «Casal Catalanista Republicà» a càrrec de l'ex-alcalde d'Olot, senyor Joan de Garganta, baix el tema «Del confussionisme social a la dictadura feixista».

Obituari — El dilluns dia 24, a les 7 i mitja de la tarda, traspassà, després d'una llarga malaltia, la distingida senyoreta Teresa Bardera Cateura, filla del nostre particular amic Miquel, jutge de Palamós.

L'acte de l'enterrament constituí una sentidíssima manifestació de condol, en la que hi eren representades totes les classes socials de la vila, posant-se de manifest la simpatia que gaudeixen les famílies Bardera-Cateura, a les quals adrecem desde aquestes columnes el viu testimoni del nostre dolor.

El Sr. Miquel Bardera, ens recomana expressem desde aquestes columnes, el seu agraïment a totes aquelles persones que d'una forma o altre s'han interessat o han acudit a ells, en el trasbals de la seva desgràcia.

Centre R. Federal. — El diumenge passat va tenir lloc, a les 3 de la tarda, una reunió general reglamentària. En ella va donar-se compte als socis de la dimissió voluntària presentada pel conserge Arnald Gispert, la qual ha sigut molt sentida pels socis del Centre. Es féu constar en acta, els bons serveis prestats per l'amic Gispert en la seva actuació de conserge, ja que es pot dir que ens deixa el càrrec sense que tingui cap soci ofès i que ha posat sempre un zel i activitat remarcable en la seva actuació. Per a suplir-lo ha sigut nomenat en Joaquim Company, expert en l'ofici, del qual la societat n'espera també una bona actuació.

— Aprofitant les vacances, es troba passant uns dies entre nosaltres, el nostre distingit amic en Josep Lloberas, inspector jefe de primera ensenyança, amb residència a Lleida.

Sia benvingut.

— Per ordre governativa, va procedir-se per la guàrdia civil, al registre i clausura del local on resideixen els Sindicats adherits a la C. N. T.

La Redacció local

CIUTADANS:

Catalunya necessita els seus fills sans i forts. El Dispensari de la Lluita Antituberculosa i Acció Social de Girona vacuna gratuïtament els infants, en nàixer, per mitjà de la vacuna Calmette i Guerin, defensant-los de la tuberculosi.

Indústria Suo-Tapera

La llei seca en relació amb
l'indústria surotapera.

Un documentat article publicat a *Industria Corchera*, òrgan del *Fomento* de Palafrugell, que es relaciona amb la derogació de la llei seca als E. U., dóna interessants referències sobre aquest aspecte. Per considerar útil la seva reproducció en aquesta secció, decidim publicar-lo *in extenso*.

«La derogación de la 18.ª Enmienda de la Constitución de los Estados Unidos de América — Desde que los norteamericanos están autorizados para beber cerveza ligera, los negocios de los contrabandistas han disminuído considerablemente. Por otra parte, la autorización de consumir cerveza de graduación 3'2 no ha tenido desventajas visibles. Al contrario, los casos de aguda embriaguez que con anterioridad a dicho permiso se repetían con mucha frecuencia durante la noche en las calles de New-York, parece haber tendido a disminuir. En la actualidad, la persona que desea tomar una consumación, prefiere beber cerveza de buena calidad, que no perjudique la salud, como lo hacía la que se bebía con anterioridad clandestinamente. De todas maneras, existe en la práctica la situación anómala de que la cerveza y los vinos ligeros están controlados por el Estado; mientras que la venta de whisky y otras bebidas de mayor graduación alcohólica escapan a toda vigilancia por parte de las autoridades. La mayoría de la opinión pública no está conforme con esta situación. Esto se demuestra más claramente cada día. En todos los Estados que ya se habían significado en pedir la anulación de la Ley Volstead, la victoria de los «húmedos» fué rotunda. En New-York, New-Jersey, Connecticut, Rhode-Island, Indiana, Michigan, Wisconsin, Wyoming, Nevada i Delaware votaron por término medio cuatro veces más en contra que en favor de la ley seca. En el Estado de New-York la proporción era de 20 a 1 y en New-York City de 40 a 1 contra la ley seca.

Además en muchos Estados los partidarios de la prohibición no pudieron presentar ningún delegado, como ocurrió por ejemplo en Wyoming y Rhode-Island; en cambio en Wisconsin 618.000 votaron en contra y 141.000 en favor de la ley seca.

North Dakota es el único Estado del Norte que todavía no ha dado a conocer su opinión sobre la derogación de dicha enmienda; sólo algunos Estados del Sur, «secos por tradición», no han tomado ninguna decisión sobre dicha importante cuestión. Forma parte del grupo de dichos Estados, Kentucky, cuyos ciudadanos acostumbran a manifestarse, y que poseyendo un acentuado patriotismo local, suelen alabar no sólo la belleza de sus mujeres y el

Banc de Palafrugell

Palafrugell - Sant Feliu de Guíxols - La Bisbal - Torroella de Montgrí - Llagostera

Sucursal de Sant Feliu de Guíxols

TOTA MENA D'OPERACIONS BANCARIES

noble origen de sus caballos de carreras, sinó también las cualidades insuperables del «moonshire» (whisky clandestino) de sus campesinos montañeses. A pesar de semejantes indecisiones, es poco probable que los pocos Estados «secos» del Sur puedan evitar la derogación de la enmienda 18.^a

Ahora bien, si Kansas, Oklahoma, Colorado, Missouri, y algunos más, quisieran mantener la prohibición, deberían contentarse de mantenerla solamente dentro de sus propias fronteras, sin, desde luego, perjudicar los deseos de los demás Estados. De éstos hasta el presente diez se han manifestado para una abolición completa y durante el presente verano y otoño seguramente treinta Estados más votarán en pro o en contra, de manera que a fines del corriente año se habrá tomado una decisión en cuarenta Estados.

Pero teniendo en cuenta que la ratificación de la derogación por parte de treinta y seis Estados, es suficiente, es de esperar que en el mes de diciembre próximo la abolición de la ley seca será una realidad. Entonces los exportadores de vinos y de champagne europeos podrán trabajar con mayor éxito. El consumo actual de cereza y vinos ligeros extranjeros es todavía muy reducido, pues las bebidas importadas resultan excesivamente caras y por otra parte dada su escasa graduación alcohólica tampoco pueden ser mejores ni más apreciadas que las del país.

De lo antedicho se desprende que los efectos de la derogación de la ley seca se apreciarán íntegramente tan sólo hacia principios del próximo año. Por lo tanto confiamos que en la próxima primavera la industria corchotapera podrá contar con una positiva mejora, no solamente por el mayor consumo del mercado norteamericano, sinó también por la mayor actividad de los mercados europeos que exportarán a los Estados Unidos, vinos, licores, champagne, espumosos, cervezas, etc., cuyo consumo aumentará con seguridad en el momento en que no sea obligatorio reducir artificialmente su graduación alcohólica natural.

Creemos necesario también que el Gobierno español haga un esfuerzo especial encaminado a que por aquella fecha se haya podido obtener una reducción de los derechos arancelarios del corcho manufacturado, en los EE. UU., con objeto de que

nuestra industria después de tantos años de crisis hondísima pueda aprovechar plenamente esta probable mejora de un mercado de tanta importancia.

Hasta el presente cuantas noticias hemos recibido de fuente oficial y particular nos permiten abrigar un cierto optimismo respecto a este particular, y fundadamente creemos que a no tardar habrán de empezar las negociaciones oficiales hispano-norteamericanas.»

E V O C A C I Ó

Juliol, fatidic. 1914. Serajevo.

Veus aquí tot un món llatzerat que torna a nosaltres.

Mentrestant el poble vivia confiat, completament distret dels preparatius bèl·lics dels governants europeus, es preparava la matança més terrible que hauria esdevingut a la humanitat.

Quan el President de la República Francesa, Poincaré, era obsequiat sumptuosament a la Cort del Zar de totes les Rússies i l'Emperador Guillem II es disposava a creuar la mar Bàltica, en viatge estival, a l'estudiant Príncip se li ocorre acabar amb l'Arxiduc Ferran, hereu de la corona d'Àustria-Hongria que en un viatge d'exploració havia anat a visitar la Bosnia i la Herzegovina, precisament el dia que els servis celebraven l'aniversari de llur resurrecció com a nacionalitat independent i a ells, els bosnians, feia tot just sis anys que la rapacitat d'Achrenthal, diplomàtic austriac, els havia convertit en súbdits de la doble Monarquia.

Tot seguit, com si això fos una senyal convinguda, la gran màquina guerrera es posà a funcionar. No hi hagueren prou diplomàtics i ministres per a moure's en aquest ambient enrarit que es creà. El secret estava en trobar la redacció, per part d'Àustria, de la comanda a efectuar a Sèrvia, que fos prou inacceptable per a així poder justificar una invasió.

Per altra part, Alemanya ja estava preparada per a intervenir a la primera ocasió, no fent altra cosa que encoratjar a Àustria per a que donés un fort escarment a Sèrvia. Solament preocupava a l'Emperador l'actitud que pendria Rússia, que no obstant no l'inquietava, comptant amb que aquesta no estava preparada per a la guerra.

Rússia no feia altra cosa, també,

que esperar l'ocasió de rabejar-se amb Àustria des de que el comte Achrenthal la va humillar en 1908, i segons manifestacions del Ministre de la Guerra, fetes recentment, «estava absolutament preparada per a el duel amb Alemanya» no donant ja importància a Àustria.

A França, amb l'esperit *révan-chiste* de Poincaré i l'astut Delcassé, ja havien aprovat la Llei del Servei dels tres anys, en previsió del que pogués esdevenir. En el Gener de 1914, per mitjà de Delcassé, Poincaré assegurà als russos «que França aniria tant lluny com Rússia desitgés» i que «Rússia té un pervindre enorme, essent la seva força en ple desplegament... Dintre dos anys hi haurà guerra. Tots els nostres afans deuen tendir a trobar-nos preparats per a llavors». Sols faltava la guspira que encengués la metxa, i aquesta arribà quan Alemanya, per a creuar de braços a França, com a garantia de la seva neutralitat i de no ésser atacada, li exigia la ocupació, per tropes germàniques, de les places fortes de Joul i Verdun. Semblant humiliació no podien acceptar-la.

Els esforços d'Alemanya durant els primers dies eren d'assegurar-se, primer, de la neutralitat de França i d'Anglaterra, després, a base de respectar Bèlgica, per a tenir les mans lliures enfront de Rússia.

La febre bèl·lica envaïa tots els Ministeris i Ambaixades. Els diplomàtics no podien donar l'abast. Els militars, de fet, eren els amos de la situació, tot giravoltava a l'entorn de projectes preconcebuts.

...I així anaven passant els dies i complicant-se la situació, perquè aquest era el desig de tots. Desig inconfessable, doncs cada estat, que després havia d'ésser bel·ligerant, sols procurava justificar llur actitud per a demostrar que havia estat agredit. I així es va veure com la mateixa Àustria, malgrat la seva nota contundent, es va veure obligada a declarar la guerra perquè els comitatgis servis bombardejaren tropes austriacques; com Alemanya mobilitza perquè Rússia ja ho ha fet i després li declara la guerra perquè els russos han traspasat la frontera; el mateix passa a França perquè el govern tingué la possibilitat de declarar davant la Cambra, la invasió d'Alemanya en el Luxemburg, fet que pot motivar la protesta d'Anglaterra... Mes tard la violació de Bèlgica...

Tot s'anava agombolant per a que un després de l'altre poguessin justificar la necessitat d'intervenir. Després es va demostrar que tot havien estat falsetats inventades per a anar creant l'ambient favorable que els convenia; perquè el poble sentís la necessitat de lluitar contra l'enemic de fora i no contra els que preparaven la guerra a casa mateixa.

Com ha dit Emil Ludwig: «Tota la culpa estigui en els gabinets i tota la innocència en els pobles».

RAMON SAIS